

τὰς ἑδρας, ὠθοῦντες τὴν τράπεζαν, ὅτε δὲ ἡ γεροντοκόρη ἀπέρχεται τεθαμβωμένη, καταγοητευμένη, ἀμηχανοῦσα, τὴν συνοδεύουν μέχρι τῆς κλίμακος μετὰ μεγάλου θροῦ ἐσθῆτων, φωνάζουν πρὸς αὐτὴν δυνατὰ κύπτοντες ἀπὸ τοῦ δρυφάκτου τῆς κλίμακος ὅτι μένουν κατ' οἶκον κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν... « Ἀκούετε; κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν... »

Τώρα πλέον εἶνε νύξ. Εἰς τὸ πλησιόχωρον δωμάτιον ἀκούεται ἡ θαλαμηπόλος ἣτις παρασκευάζει τὴν τράπεζαν. Ἐτελείωσεν, ἡ κυρία Φρομῶν δὲν θὰ ἔλθῃ!

Ἡ Σιδωνία εἶνε πελιδνὴ ἐξ ὀργῆς.

— Κυττάξατε δὲ αὐτὴν τὴν κυρὰν τοῦ δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀναβῆ οὔτε δεκακοτῶ σκαλιὰ!... Ἡ κυρία βέβαια μᾶς θεωρεῖ πολὺ μικροῦς ἀπέναντι τῆς εὐγενείας τῆς! «ὦ! ἀλλὰ θὰ ἐκδικηθῶ!..»

Καὶ καθόσον ἡ ὀργή τῆς ἐκρήγνυται δι' ἀδικῶν λόγων καὶ παραπόνων ἡ φωνὴ τῆς καθίσταται χυδαία λαμβάνουσα τόνον ἀγοραῖον, ὕψος λαϊκῶν ἀποκαλύπτων τὴν πρώην μαθητευμένην τοῦ ἐργαστηρίου τῆς Λέ-Μίρ.

Ὁ Ρίσερ ἀποτολμᾷ ἀτυχῶς νὰ εἴπῃ μίαν λέξιν.

— Ποῖος εἰξεύρει; ἴσως εἶνε ἄρρωστον τὸ παιδί.

Ἐμμανὴς ἡ σύζυγός του στρέφεται πρὸς αὐτὸν ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸν δείξῃ.

— Θὰ μ' ἀφήσετε ἐπὶ τέλους ἤσυχον μὲ αὐτὸ τὸ παιδί;... Ἐξ αἰτίας σας προέρχεται ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ συμβαίνει... Δὲν κάμνεις νὰ μὲ σέβωνται!

Ἐνῶ δὲ ἡ θύρα τοῦ θαλάμου κλείεται βιαίως καὶ ἐκ τοῦ κρότου δονοῦνται αἱ ὑάλιναι σφαῖραι τῶν λυχνιῶν καὶ ὅλα τὰ ἐπὶ τῶν σκευοθηκῶν μικροτεχνήματα, ὁ Ρίσερ ἀπομείνας μόνος, ἀκίνητος εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης βλέπει μὲ ἦθος θλιβερόν τὰ λευκὰ του περιχειρίδια καὶ τὰ ἐστιλθωμένα εὐρέα ὑποδήματά του καὶ ψιθυρίζει μηχανικῶς:

— Ἡ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς τῆς συζύγου μου!..

(Ἐπειτα συνέχεια)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἰσότης εἶνε τὸ εὐάρεστον ἐκείνο συναίσθημα τὸ ὁποῖον πληροῖ τὴν καρδίαν μας ὅταν κρίνωμεν καὶ εὐρίσκωμεν ἑαυτοὺς ἴσους πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μας καὶ ἀνωτέρους τῶν ἴσων μας.

※

Ὁ ἔρως ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς ταύτην τὴν παράδοξον ἐπίδρασιν, ὅτι σχετίζων πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὸν πρὸς τὴν ἀγαπωμένην γυναῖκα. καθιστᾷ τὸν ἀγαπῶντα πρόθυμον εἰς ἐπιτέλεσιν αὐτοῦ.

※

Ὅπως ἐπὶ τοῦ μᾶλλον μεμιασμένου καὶ σεσηπότες ὕδατος κατοπτρίζεται τεμάχιον οὐρανοῦ, οὕτω ἐν τῇ μᾶλλον διεφθαρμένῃ ψυχῇ ὑπολανθάνει δόσις τις ἀρετῆς.

ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΝ ΤΟΥ

Ἦτο φοβερόν δυστύχημα δι' αὐτόν, καὶ ὅμως τοῦ τὸ ἀνήγγειλαν ὡς τὸ ἀπλούστερον πράγμα τοῦ κόσμου:

«Ὁ γείτονάς μας θὰ σηκώσῃ τὸ σπίτι του καὶ θὰ σοῦ κλείσῃ τὸ παράθυρο.»

Τὸ παράθυρόν του... Μικρὸν παράθυρον μὲ λευκὰ διακθῆ παραπετάσματα, μὲ πράσινα δρυφάκτα, βλέπον ἀπὸ τοῦ ὕψους του πρὸς τὴν θαλάσσαν. Κανὲν τῶν δύο ἄλλων τοῦ δωματίου του δὲν ἠγάπα ὡς αὐτὸ ὁ ποιητής! Καὶ εἶχε δίκαιον. Ἀπὸ τῶν ἄλλων δὲν ἔβλεπε παρὰ ἓνα στενὸν καὶ ῥυπαρὸν δρόμον, στέγας ἀτάκτως ὑπερκειμένας ἀλλήλων, ὀπισθίας πλευράς οἰκιῶν εἰδεχθεῖς, καὶ εἰς τὸ βάθος ἐν βουνὸν τεφρόν, ξηρόν, βαρὺ, ἀποκρύπτον τὴν θέαν τοῦρανοῦ ἐν ᾧ τούναντιον ἡ ἀναπεπταμένη θέα τοῦ ἡγαπημένου παραθύρου ἐξείλισσε τὰς θελκτικωτέρας καλλονάς...

Παρ' αὐτὸ εἶχεν ἐστημένην τὴν κλίνην του καὶ τὸ τραπέζιον του. Τὴν νύκτα, κατακεκλιμένος, ἠγάπα νὰ διακρίνῃ διὰ τῶν κενῶν τῶν δρυφάκτων σελαγίζοντας τοὺς ἀστέρας καὶ τὴν ἡμέραν ζητῶν παρὰ τὸ τραπέζιον τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἔμπνευσιν, ἠγάπα νὰ στρέφῃ ὄμμα ῥεμβῶν πρὸς τὴν γλαυκὴν ἑκτασιν τῆς θαλάσσης, ἣς τὸν ἐδρόσιζεν ἡ αὐρα ἢ τὸν ἐλίκνιζεν ὁ μεμακρυσμένος θροῦς τῶν κυμάτων, καὶ πρὸς τὸ κύμαρον τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὸν ἀνοικτὸν ὀρίζοντα, κατερχόμενον ἐπὶ τῶν ἀπωτάτων ἰσοχρῶν βουνῶν... Καὶ ὁσάκις ἔκυπτε μεταξύ τῶν δύο ἀνθοδοχῶν τοῦ βάρου, ἐπεσκόπει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν εὐρεῖαν ὁδόν, τὴν λευκὴν καὶ πολὺτυρβον παραλίαν, τὸν λιμένα. ἐν ᾧ ἐφαίνετο ἡ συμπεπλεγμένη μάζα τῶν ἰσθμῶν τὸ ἀρχαῖον ἐνετικὸν φρούριον, χαλκόχρουν μὲ πρασίνας ὑπάρειας, ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ ὁποῖου ἐκυμάτιζε μία σημαία καὶ ἔφθανον ἀρχαῖοι ἦχοι σάλπιγγος καὶ ἐκεῖθεν τὴν ὠραιότεραν ὄψιν τῆς πόλεως ὑπὸ καταφύτους λόφους, χρυσοῦμένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ κατοπτριζομένην εἰς τὰ ἦρεμα ὕδατα...

Ἐπειτα ἀπὸ τοῦ παραθύρου τούτου τὸν ἐνεθουσίαζεν ἡ ἰδέα τοῦ ὕψους του. Πτωχὸς ποιητής! Ἐνόμιζεν ἑαυτὸν κερχωρισμένον τῶν λοιπῶν μελανῶν ἀνθρωπαρίων, τὰ ὁποῖα ἔβλεπε μακρόθεν ἐργαζόμενα ἐπὶ τῆς παραλίας... ὡς ἐν τῷ ἱερῷ ἀναχωρητηρίῳ τῆς Μούσης, αἰρόμενον πλησιέστερον πρὸς τὰς γλαυκὰς χώρας τοῦ ἰδανικοῦ καὶ τῶν ὀνείρων...

Καὶ ὅμως τὸν περιεκύκλου ἡ μᾶλλον καταθλιπτικὴ πεζότης. Τὸ πλησίον του δωματίου, σκοτεινὸν πάντοτε καὶ ἀποπνεόν παραζένον ὀσμὴν, ἦτο πλήρες βαρελιῶν σακχάρους καὶ

σάκκων καφέ, ἐκ τῶν εἰδῶν τὰ ὅποια ἐμπορεύετο ὁ πατήρ του. Ἀπὸ ἐν ἄλλο δωμάτιον ἔφθανεν ὁ κρότος τῆς μηχανῆς τῆς μητρὸς του, δι' ἧς ἔρραπτε κάτω τὰσπρόρουχα τῆς οἰκογενείας. Ὀνομαζέτο Πέτρος-πεζότατον ὄνομα, ὑπενθυμίζον εἰς αὐτὸν ἀμέσως τὸν νουνόν του, ἕνα σμυρναῖον οἰκοκύρην μὲ ρεδιγκόταν κλειστήν καὶ μὲ φέσι. Εἶχεν ἕνα μεγαλῆτερον ἀδελφόν, πολὺ χυδαῖον, — εἰρωνεῖα πεζοτάτη νὰ καλῆται αὐτός Κίμων, — ὁ ὅποιος δὲν ἐγνώριζε τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ κρατῆ τὰ βιβλία τοῦ πατρὸς του, νὰ πηγαίνῃ συχνὰ εἰς τὸ κυνήγιον καὶ νὰ διακόπτῃ συχνότερα τὰ ὄνειρα τοῦ ἀδελφοῦ του μὲ βαναυσοτάτας βλασφημίας. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὅλης αὐτῆς τῆς πεζότητος, ἐν μόνον εἶχεν ὁ ποιητὴς καταφύγιον ἡσυχου καὶ ἀσφαλές, ὡς ἐν ὕψωμα ἐξέχον ἐντός βορβορώδους τενάγους: τὸ δωμάτιόν του μὲ τὸ ἐξάισιον ἐκεῖνο παράθυρον.

Ἐδῶ διημέρευε, λησιμονῶν ὅλους καὶ ὅλα, πλήρης ἰδανικοῦ, ἀναπλάσσων τὰ ὄνειρά του. Ἄχ, καὶ ποῖος ἐκ τῶν σήμερον ψυχρῶν καὶ θετικῶν δὲν διῆλθε μίαν τοιαύτην ἐποχὴν ἐν τῇ ζωῇ του! Ἦτο ἀκόμη ἡ ἡλικία καθ' ἣν ἐξελάμβανεν ὡς μόνιμον ποιητικὴν φλόγα τὰς παροδικὰς τῆς νεότητος ἐξάρσεις, καθ' ἣν ἐνόμιζεν ὅτι μὲ τοὺς στίχους του θάναεμόρφου τὸν κόσμον, καὶ ὅτι ἤρκει μόνον νὰ γράφῃ, διὰ νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸ ταπεινόν του δωμάτιον ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος. Ἄλλ' ἀντὶ τούτων εἰσῆρχοντο πρὸς τὸ παρὸν ἀπελπιστικαὶ τινες ἐπιστολαί... καὶ ὁ πατήρ του μὲ τὰς αἰωνίας καὶ πολὺ φορτικὰς συμβουλὰς:

«Γιατί, παιδί μου, δὲν μ' ἀκοῦς; Δὲν σου εἶπα πῶς ἡ δουλειὰ ποῦ κάνεις, δὲν εἶνε γιὰ τὴν ἐποχὴν ποῦ ζοῦμε;.. Εἶνε σκληρὴ ἐποχὴ, γαμάτη ἀνάγκας... Κρίμα 'ς τὰ γράμματα ποῦ ξέρεις! ἀκόμα δὲν ἔμαθες ὅτι οἱ ποιηταὶ δὲν περνοῦν σήμερα εἰς τὴν κοινωνία μας; Σήμερα ἔχεις χρεῖα νὰ ἐργασθῆς γιὰ νὰ ζήσης. Τί νὰ σοῦ κάνω! πτωχὸς ἄνθρωπος εἶμαι... ἂν ἤμουν τοῦλάχιστον πλοῦσιος, ὑπομονή! Νά, δὲν πέρνεις παράδειγμα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν σου; Κ' ἐκεῖνος ὁ καυμένος δὲν θέλει, νομίζεις, νὰ ζῆ ἀνεξάρτητα, ὅπως ἤθελε τοῦ καπνίσου; Ἄλλὰ τὸν βλέπεις ποῦ ἀναγκάζεται νὰ ψοφᾷ 'ς τὸ Γραφεῖο ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ. Αἱ! τὸ ψωμί τους οἱ ἄνθρωποι τὸ βγάζουν σήμερα μὲ ἴδρωτα καὶ μὲ κόπο... καὶ αὐτὰ ποῦ κάνεις ἐσὺ δὲν ψωμόνουν, παιδί μου, δὲν ψωμόνουν!

— Τί θέλετε λοιπὸν νὰ κάνω; Θέλετε νὰ σὰς βοηθῶ κ' ἐγὼ 'ς τὸ Γραφεῖο μιὰ δυὸ ὥρες τὴν ἡμέρα;

— Καθόλου ἀρκεῖ γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ὁ Κίμων. Σοῦ εἶπα καὶ ἄλλη φορὰ... δῶσε ἐξέτασεις νὰ γίνῃς καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς.

— Δάσκαλος! ἐγὼ δάσκαλος; Δὲν ἔχω 'ς τὸ νοῦ μου νὰ θυσιάσω τὸ μέλλον μου!»

Ἡ τελευταία μεγάλη λέξις ἀπεδίωκε τοῦ δωματίου τὸν πατέρα ἀπέλπιδα, ἐν ᾧ ὁ υἱὸς ἐστρέφετο πρὸς τὸ παράθυρόν του. Ἡ θεὰ ἐκείνη τὸν παρηγόρει ἐν πάσῃ ἐπιδρομῇ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς πραγματικότητος. Τῷ ὠμίλει ἡ θάλασσα μὲ γλῶσσαν μαγικὴν, τῷ ἐγέλα ὁ οὐρανὸς, μειδιάμα ἐνθαυρόνσεως, ἡ αὐρα τῷ ἔφερεν ἐλπίδας καὶ ὄνειρα... καὶ ἐκεῖ μακράν, τὸ ὑποτρεμὸν κυανοῦν παραπέτασμα ἐνὸς ἄλλου παραθύρου, ἐφ' οὗ προέβαινε συνήθως γλυκεῖα καὶ ἡγαπημένη μορφή, τῷ ἐφαίνετο ὡς νὰ τὸν ἐχαιρέτα καὶ νὰ τὸν ἐπευφῆμει...

***

Καὶ τώρα ἔπρεπε νὰ κλεισθῇ διὰ παντὸς τὸ παράθυρόν του...

Ὅσάκις ἔκυπτε καλὰ καὶ ἐπεσκόπει τὰ κάτω, παρουσιάζετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του μία στέγη προσκειμένη τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, στέγη ἀκίνδυνος ὅλως, μικρά, ῥυπαρά, μὲ μαυρισμένας ἐκ τοῦ χρόνου καὶ θρυσοσκεπεῖς κεραμίδας. Ἦτο τὸ χαμόσπιτον τοῦ γείτονος... Μίαν πρωΐαν δύο — τρεῖς ἐργάται ἀνήλθον ἐπὶ τῆς στέγης ἐκείνης καὶ ἤρχισαν νὰ ἐκτοπίζωσι τὰς κεραμίδας τῆς... Τί ἔτρεχεν; Ὁ οἰκίσκος κατηδαφίζετο. Ὁ γείτων, ἐκτελῶν προαιώνιον πόθον, θ' ἀνήγειρεν ἐκεῖ μίαν οἰκίαν ὑψηλὴν, ὁμότοιχον μὲ τὴν ἰδικήν του — καὶ τὸ παράθυρόν του θὰ ἐφράσσετο!

Ἦτο πολὺ, ἦτο μέγα τὸ ἀνέλπιστον κακόν. Ἡ θεὰ θὰ ἐξηφανίζετο ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὡς μαγικὴ τις ὀπτασία. Θὰ ἐστεῖρευεν αἴφνης ἡ πηγὴ πάσης του ἐμπνεύσεως καὶ παρηγορίας. Ἡ ποίησις καὶ ὁ ἔρωσ θὰ τὸν ἐγκατέλειπον. Ἐκλείετο τὸ παράθυρόν του — ταῦτόν ὡς νὰ ἐκλείετο καὶ τῆς ψυχῆς του τὸ ὄμμα...

Ὁ ἀπελπισμὸς του τῷ ὑπηγόρευσε πᾶν μέσον νὰ το σώσῃ. Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον. Τὸ παράθυρον, καὶ οὕτως καὶ ἄλλως, ἦτο καταδικασμένον ἀμετακλήτως. Ὅ,τι τῷ εἶπεν ὁ πατήρ του ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπ' ἀρχῆς, τὸ εὔρε πλῆρες σκληρᾶς ἀληθείας μέχρι τέλους.

«Ἐχεις χρήματα ν' ἀγοράσῃς τὸ πλακιδὸν σπιτάκι; Αὐτὸ μόνον ἔμπορεῖ νὰ σώσῃ τὸ παράθυρόν σου, τίποτε ἄλλο. Ἄλλὰ χρήματα δὲν ἔχεις... καὶ πρέπει νὰ ὑποκύψῃς. Ἄν δέν τον ἀφήσουμε τώρα ν' ἀκουμβῆσῃ ἐπάνω 'ς τὸν τοῖχόν μας, ἡ κακία θὰ μας μείνῃ καὶ ἡ ζημία, ἂν θέλῃς. Ὁ νόμος τοῦ ἐπιτρέπει, ἅμα ἀφήσῃ διάστημα ἐνὸς μέτρου, νὰ σηκώσῃ τὸ σπιτί του ὅσῳ θέλει, χωρὶς νὰ μας ῥωτήσῃ. Τί θὰ κερδίσῃς τότε, σὲ παρακαλῶ; Πρῶτον ἡ θεὰ σου καὶ ἔτσι θὰ καταστραφῇ· δεύτερον, θ' ἀνοίξῃ ἀποκάτου μας ἕνα στενὸ σοκάκι, ἀποθήκη βέβαια ἀκαθαρσιῶν καὶ ἐστία μολυσμάτων, καὶ τρίτον δὲν θὰ πάρομε οὔτε τὰ πεντακόσια φράγκα,

πού θά μας πληρώση ὁ γείτονας, ὡς δικαίωμα ὁμοιοχίας καὶ ἀποζημιώσιν διὰ τὸ παράθυρον.»

Ἡ λογικὴ αὕτη ἦτο ἀκαταμάχητος. Ἀφ' οὗ δὲν εἶχε χρήματα ν' ἀγοράσῃ τὸν οἰκίσκον, διὰ νά τον ἀφήσῃ πάντοτε ὅσον ἦτο χαμηλός, πᾶσα ἄλλη προσπάθεια ἀπέβρινε περιττή. Ἡ τύχη τὸν κατεδίωκε, πλουτίζουσα τὸν γείτονά του καὶ ἀφίνουσα αὐτὸν ἀκόμη ἐν τῇ πτωχείᾳ. Ἄς ἄφινε τοῦλάχιστον τώρα τὸν πατέρα του νὰ ὠφελῆθῃ τῆς περιστάσεως... πεντακόσια φράγκα... ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον ἐξετίμων τὸν πλοῦτον τοῦ παραθύρου του....

Καὶ ἀφῆρηθησαν ἐν τούτοις αἱ κεραμίδες τῆς στέγης καὶ τὰ σεσηπότα ξύλα, καὶ κατηδαφίσθη ὁ οἰκίσκος, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων του ἐρρίφθησαν τὰ θεμέλια τῆς νέας οἰκίας. Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο· ἡ οἰκοδομὴ προὐχῶρει ταχέως ἐν θορύβῳ. Ὁ Πέτρος, χάσας ἤδη τὴν ἡσυχίαν τοῦ παραθύρου, πρὶν χάσῃ τὴν θέαν του, ἔδαπάνη τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας κύπτων ἀπ' αὐτοῦ καὶ θεωρῶν... Ὅλον ἐκεῖνο τὸ σύνολον τῆς ἀνεγειρομένης οἰκίας, οἱ ἀνυψούμενοι τοῖχοι, οἱ κατεργαζόμενοι λίθοι, αἱ διασταυρούμενοι δοκοί, αἱ κλίμακες, ἐφ' ὧν ἀνήρχετο καὶ κατήρχετο μακρὰ σειρὰ παιδῶν μὲ τὰ πηλοφόρα τὰ τεταμένα σχοινία, οἱ σωροὶ τῆς ἄμμου καὶ τῆς ἀσβέστου, αἱ κραυγαὶ τῶν ἐργατῶν, αἱ ὁδηγίαι τοῦ γείτονος μὲ τὴν στρυγγώδη φωνήν, οἱ κρότοι τῶν ἐργαλείων—ὅλα τῷ ἐφαίνοντο ὡς μία τερατώδης μηχανὴ θανάτου, ὡς ἐν φοβερὸν θηρίον, ἀνερχόμενον βαθμηδὸν διὰ νὰ καταβροχθίσῃ τὸ παράθυρόν του...

Τὸ καυμένον τὸ παράθυρόν του! Ἦτο ἕαρ. Ἡ ἀποψὲς περιεβάλλετο τὰ μαγευτικώτερα αὐτῆς θέλητρα, ὡς ἵνα καταστήσῃ ὠραιότερας τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ παραθύρου. Νεφύδρια χρυσαυγὴ προσελάμβανον μυριότροπα σχήματα ἐπὶ τοῦ γαλανοῦ στερεώματος. Τὰ χρώματα τῆς θαλάσσης, καὶ τοῦ ὄριζοντος ἐποίκιλον μεγαλοπρεπέστατα. Παρὰ τὸ κυανοῦν παραπέτασμα τοῦ ἀπέναντι παραθύρου, διημέρευε σχεδὸν ἡ ῥεμβώδης ἐρωμένη τοῦ ποιητοῦ... Καὶ πόσον ἀμβρόσιαι αἱ νύκτες! πόση τῆς φύσεως ἡ γαλήνη! πόση τῶν ἀστρῶν ἡ μαρμαρυγὴ!... Ἀλλὰ κάτω τὸ φοβερὸν θηρίον ἐληθάργει περιμένον τὴν πρωίαν νὰ ἐξυπνήσῃ φοβερώτερον... Ἄ, ἦτο λυπηρὸν νὰ κλείηται οὕτω τὸ ὠραῖον παράθυρον... καὶ νὰ ἦνε ἡ ζωὴ του... καὶ νὰ μὴ ὑπάρχῃ κανέν ὁμοιον εἰς ὅλην τὴν λοιπὴν οἰκίαν!...

* * *

Ἐπῆλθε τέλος πάντων ἡ τελευταία του στιγμή. Μίαν πρωίαν, ἐν ᾧ ἀπὸ τοῦ φρουρίου ἀντήχουν οἰονεὶ πενθίμως οἱ διακεκομμένοι ἦχοι τῆς σάλπιγγος, οἱ ἐργάται πατοῦντες ἐπὶ τοῦ πρώτου πατώματος τῆς νέας οἰκοδομῆς καὶ φθά-

νοντες ἤδη τὸ παράθυρον, εἶπον εἰς τὸν Πέτρον ὅτι ἦτο ὥρα νὰ τὸ ἐτοιμάσῃ... Ἄφρονος ἐκεῖνος τοὺς ἐβοήθησε νὰ φαιρέσῃσι τὰ πράσινα δρύφακτα, τὰ ὑαλόφρακτα φύλλα, τὰ διανθῆ παραπετάσματα, τὰς δύο ἀνθοδόχας τοῦ βάρθρου... Γυμνὸς ὁ κατάδικος παρεδίετο εἰς τοὺς δημίους του... Ἀλλ' ὅταν ἤρχισαν νὰ ἐπιθέτωσι καὶ νὰ συγκολλῶσιν ἐντὸς τοῦ τετραγώνου κενοῦ τὰς ἀπεχθεῖς ἐκείνας πλίνθους, ὁ πτωχὸς ποιητὴς ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, φοβούμενος μὴ κλαύσῃ...

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία ἐπανῆλθε. Φεῦ! ἀντὶ τοῦ φωταυγοῦς παραθύρου διεκρίνετο ἐν μέλαν τετραγώνον ἐκ πλίνθων, τὰ κενὰ τῶν ὁποίων ἐφρασσεν ἐκχειλίζων ὁ ὑγρὸς ἀκόμη πηλός... Οἱ κρότοι τῶν ἐργατῶν ἤκούοντο ἤδη ἀσθενέστεροι... Τὸ λευκὸν παραπέτασμα ἐκείτο χαμαί, ὡς σημαία ποδοπατημένη. Δὲν ἐφαίνετο τίποτε... Ἐν σκότος διεχεῖτο ἐντὸς τοῦ δωματίου...

Καὶ τὸ σκότος τοῦτο ἠσθάνετο ὁ ποιητὴς καλύπτον συγχρόνως καὶ τὴν ψυχὴν του. Ὁ ἔρωσ καὶ ἡ ποίησις... ἐτάνυσαν τὰς λευκὰς τῶν πτέρυγας καὶ ἀπέπτησαν μακράν. Ἡ ἀπογοήτευσίς καὶ ἡ θλίψις διεδέχοντο παρ' αὐτῷ τὸ ἰδανικὸν καὶ τὴν ἐμπνευσίν... Ἐὰ περιωρίζετο τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν πνιγρὰν θέαν τῶν ἄλλων παραθύρων, εἰς τὰ βρύα τῶν στεγῶν εἰς τοὺς μαυρισμένους τοίχους τῶν μαγειρείων καὶ τῶν πλυντηρίων—ὀρίζων καλὸς μὰ τὴν ἀλήθειαν δι' ἓνα καθηγητὴν τῆς Γαλλικῆς... Καὶ ἴστατο θεωρῶν τὴν συμφορὰν μὲ ὄμμα ἐνδακρυ, μὲ σκέψεις ἀλγεινάς...

Ἀλλ' αἴφνης, ἐν τῇ ταχείᾳ διαδοχῇ τοῦ λογισμοῦ του, εἶδεν ὑπὸ νέαν ὄψιν τὸ πρᾶγμα. Ἡ καταστροφὴ ἐκείνη τὸ ἦτο ἐν μάθημα. Τὸ τραῦμα, τὸ ὁποῖον ἠδυνάτε ν' ἀποτρέψῃ ἐξ ἐλλείψεως χρημάτων, ἡ ἀπότομος ἐκείνη ἐμφραξίς, τῷ ἐφαίνετο ὡς μία εἰκὼν, ἐν σύμβολον τῆς κοινωνικῆς καταθλίψεως, ὑφ' ἣν ἔζη. Αὕτη ἡ ἄνάγκη τῷ ἔκλειε κατὰ πρόσωπον τὸ παράθυρον μὲ τὴν ὠραίαν ἀποψίν, ὡσεὶ λέγουσα: Ζήτησε τίποτε πρακτικώτερον δὲν ἐπιτρέπεται σήμερον τόση ἰδανικότης. Ἰδοὺ ὅτι δὲν ἔχεις τὰ μέσα νὰ τὴν διατηρήσῃς...

Καὶ τὸ λαμπρὸν μέλλον πρὸς τὸ ὅποιον ἀπέβλεπεν ὁ νέος, βαθμηδὸν ἐσκοτίζετο, καὶ κατέρρεον ὑπὸ τὴν βαρεῖαν πραγματικότητά αἱ ἐλπίδες του καὶ τὰ ὄνειρά του. Ἐπρεπε νὰ παλινφθῆσῃ. Ὁ πατήρ του εἶχε δίκαιον. Ἦτο σκληρὰ ἡ ἐποχὴ καὶ πλήρης ἀναγκῶν...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρῶτα μάθε νὰ σπαινῆς κ' ἔπειτα νὰ φλυαρῆς.